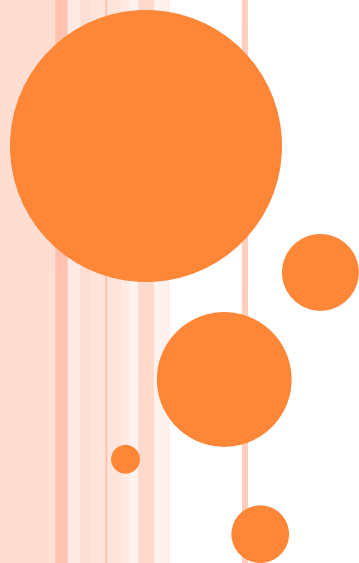

Předoperační příprava a pooperační péče

Mgr. Jaroslava Soukupová
2026

PŘEDOPERAČNÍ PŘÍPRAVA PACIENTA

- důsledně provedená může vést k zabránění vzniku pooperačních komplikací

Operační výkony:

- Plánované
- Akutní
- Urgentní (NPB)
- Neodkladné výkony z vitální indikace (rozsáhlé krvácení)

- dlouhodobá
- krátkodobá
- bezprostřední

Informovaný souhlas

DLOUHODOBÁ PP

- dle rozhodnutí chirurga pac. odeslán na interní předoperační vyšetření (EKG, RTG srdce a plíce, klinické a laboratorní vyš.) – nesmí být starší 14 dní

- Interní klinické vyš. + EKG
- Odběry moči (M + MS...) a krve (KO, zákl. biochemie, testy srážlivosti (APTT, Quick), KS + Rh faktor...)
- Někde RTG srdce + plíce
- Před některými operacemi – AUTOTRANSFUZE
- Dle lékaře i speciální vyš., zobrazovací metody
- Anesteziologické konzilium

KRÁTKODOBÁ PP

= 24 hodin před samotným výkonem

Fyzická příprava:

- **Výživa a tekutiny** – pac. 6 – 8 hodin lačný (od půlnoci), jinak parenterální cestou
- **Vylučování**
 - vyprázdnění moč. měchýře těsně před výkonem, někdy zaveden PMK
 - Vyprázdnění tl. střeva dle druhu operace (očistné klyzma, vyprazdňovací roztok např. Fortrans)
- **Hygienická péče** – dle soběstačnosti pac., nenalakované nehty, bez líčidel, krémů, laků na vlasy, dezinfekce pupku (tampónek)

KRÁTKODOBÁ PP

- **Příprava operačního pole** – oholení (pac. sám a kontrola personálem či holí personál)
- **Spánek a odpočinek**
 - **Prepremedikace** – anesteziolog ordinuje sedativa a hypnotika (odpočínutý pac. – eliminace stresu a strachu)
- **Cennosti a protetické pomůcky** – šperky, cennosti, peníze (pac. nechá doma či do trezoru), vyjmout zubní a jiné protézy, kontaktní čočky, brýle...
- **Prevence TEN (tromboembolické nemoci)**
 - Bandáže DK (el. obinadlo, el. Punčochy) – 15 min.elevace DK , od špiček prstů, přes nárt do třísla
 - Aplikace Antikoagulancií DOL (Inhixa,...)
- **Měření FF**

KRÁTKODOBÁ PP

Psychická příprava:

- Min. strachu a stresu z operace (lékaři, sestry,...)
- Informovaný souhlas – vše k výkonu – podpis
- Probrat potřebné otázky a oblasti
- Nácvič činností nutných po operaci (chůze o berlích, vstávání přes bok, dechová RHB, vyprazdňování na míse apod....)

Anesteziologická příprava:

- Někdy přichází anesteziolog za pac. na odd., hodnotí stav pac., seznamuje s anestezií, rozhoduje o premedikaci

BEZPROSTŘEDNÍ PP

= těsně před operací, tj. asi 2 hodiny

- pac. zařazen do operačního programu
(pořadí na sál)

- Kontrola dokumentace pac., lačnění pac.
- Kontrola operačního pole
- Hygiena pac., bandáže DK
- Kontrola chrupu, odstranění šperků, protéz....
- Vyprázdnění pac. (zavedení PMK)
- Zavedení PŽK (dle zvyklostí odd.)

BEZPROSTŘEDNÍ PP

- Změřené a zapsané FF (TK, P, TT, SpO₂,...)
 - Spec. požadavky chirurga (NGS, PMK,...)
 - Podání premedikace DOL = „předléčení“, lék usnadňující zákrok (u nás Dormicum per os) - poté již pac. Nevstává z lůžka
- prevoz na operační sál (pac. + dokumentace)

PŘÍPRAVA DIABETIKA k plánovanému výkonu

- + diabetologické konzilium
- Diabetik hospitalizován den před výkonem, měření glykemie
- Lačnění
 - DOL infuze glukózy (G 5%, 10%) + Inzulin dle aktuální glykemie
- Diabetik řazen v oper. programu na přednostní místa

Příprava k URGENTNÍ OPERACI

- Krátký čas na přípravu, nedostatek informací = vyšší riziko komplikací
- Příprava omezena na:
 - Odběry biologického materiálu – STATIM
 - Hygiena – odstranění hrubých nečistot, náhrad, šperků,..
 - Příprava operačního pole
 - Zjistit lačnost – event. zavedení sondy a odsátí žaludečního obsahu
 - PMK, PŽK
 - Bandáže DK, premedikace dle anesteziologa

Ošetrovateľské problémy (oše. dg.) v rámci predoperačnej prípravy

- Problémy, príznaky dle onem., stavu, (bolest, dušnosť, zvracenie, nevoľnosť,...)
- Strach
- Úzkosť
- Neznalosť pojmu
- Nedostatečná informovanosť
- Nesobesťatosť
- Omezená pohyblivosť
- Riziko infekcie (invazívne vstupy)
- aj.

POOPERAČNÍ PÉČE

- Po operaci – návrat na standardní odd. (v doprovodu sestry), dospávací pokoj, JIP, ARO
- Pac. v lůžku + dokumentace (operační protokol – zápis průběhu operace)

Standardní odd. (chir., urol., orto,..)

- Sledování FF (TK, P, SpO2, TT, D) – u nás opakovaně po 20 min.
 - Sledování vědomí
 - Kontrola operační rány (krvácení, bolest, drén + drenáž, barva kůže, sliznic)
 - Kontrola diurézy, invazivních vstupů (PŽK, PMK)
 - Plnění ordinací lékaře (podání infuzí, léků ...)
-

POOPERAČNÍ PÉČE

- Sledování bolesti – VAS , Analgetika i Opiáty
DOL
- Hygiena – péče o DÚ (restrikce tekutin, vyschlé sliznice), dle stavu pac., druhu operace
- Nausea a zvracení – následek premedikace, anestezie, analgémie (u lůžka emitka s buničinou či sáček na zvracení), nutná prevence aspirace zvratků
- Vyprazdňování moči – do 6-8 hod. po operaci, či již zaveden PMK (kontrola)
- Odchod stolice a plynů – dle výkonu, nutné sledovat a včas hlásit
- Prevence proleženin – dle stavu pac., polohování

POOPERAČNÍ PÉČE

- Prevence TEN – bandáže DK, včasná mobilizace pac. , cévní gymnastika, dechová RHB, cvičení na lůžku, podání Antikoagulancií DOL
- Výživa – per os dle druhu operace (DOL čaj po lžičkách, dieta) či parenterální výživa – infuzní terapie DOL
- Rehabilitace (dechová gymnastika, nácvik cvičení, vstávání a chůze, polohování, fyzikální RHB, egroterapie aj.)
- Včasná vertikalizace pac., u břišních operací vstávání přes bok, přidržování si operační rány při kašlání a kýchání aj.

POOPERAČNÍ PÉČE – oše. problémy (oše. dg. = problém + příčina)

- Akutní bolest
- Strach a úzkost
- Nedostatek informací
- Porušený spánek
- Nevolnost a zvracení
- Porušená pohyblivost
- Porušená soběstačnost
- Porušená kožní integrita
- Riziko krváčení
- Riziko infekce
- Riziko dehydratace
- Aj.

Literatura, zdroj:

- [Ošetrovatelství - Výuka – Úvod](#)
- SLEZÁKOVÁ, Lenka. *Ošetrovatelství v chirurgii I: 2., přepracované a doplněné vydání*. Grada, 2019. ISBN 978-80-247-2900-8

DĚKUJI ZA POZORNOST

